

точності в будівельній практиці. Ця стаття має на меті пролити світло на важливість вивчення кінетики гідратації гіпсового каменю, підкресливши її актуальність у контексті сучасних методів будівництва, досягнень матеріалознавства та практики сталого будівництва.

В умовах, коли будівельні матеріали постійно розвиваються, розгадка тонкощів кінетики гідратації гіпсового каменю не лише відповідає нагальним потребам галузі, але й сприяє досягненню ширшої мети - створенню стійких, ефективних та екологічно свідомих конструкцій. Результати цього дослідження мають потенціал для інформування будівельних практик, дизайну матеріалів і галузевих стандартів, формуючи більш поінформоване і стійке майбутнє для галузі.

Основна мета цього дослідження – заглибитися в нюанси кінетики гідратації гіпсового каменю, щоб розгадати хімічні процеси, які керують його перетворенням на будівельні матеріали. Дослідження переслідуватиме наступні конкретні цілі:

- кінетичне моделювання: розробка комплексної кінетичної моделі для характеристики різних стадій гідратації гіпсового каменю з урахуванням таких факторів, як температура, співвідношення води до гіпсу та домішок;

- вплив на час схоплювання: дослідити вплив кінетики гідратації на час схоплювання матеріалів на основі гіпсу, що має вирішальне значення для оптимізації термінів будівництва та забезпечення ефективного робочого процесу;

- аналіз розвитку міцності: вивчення взаємозв'язку між кінетикою гідратації та розвитком механічної міцності в гіпсових матеріалах, що сприяє розумінню характеристик матеріалу з часом;

- мікроструктурні дослідження: використання передових методів мікроскопії для дослідження мікроструктурних змін під час процесу гідратації, що дає уявлення про морфологічну еволюцію гіпсового каменю;

- вплив добавок: оцінити вплив добавок, таких як прискорювачі або сповільнювачі, на кінетику гідратації гіпсового каменю, пропонуючи практичну інформацію для індивідуального дизайну матеріалу.

Досягнувши цих цілей, це дослідження прагне зробити внесок у наукове розуміння кінетики гідратації гіпсового каменю, забезпечуючи основу для прийняття обґрунтованих рішень при виборі матеріалів, будівельних практик і розробки інноваційних будівельних матеріалів на основі гіпсу.

АКТУАЛІЗАЦІЯ ПРОБЛЕМ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ- ПЕРЕВІЗНИКІВ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ

*Вольський О.В., аспірант
Державний університет «Житомирська політехніка»*

В умовах надстрімкого розвитку економічних систем, науково-технічного прогресу, виникнення нових товарів, виробництв, інформатизації суспільно-

економічного життя спостерігаються прояви досить високої конкуренції не лише між суб'єктами господарювання, а й на інтернаціональному рівні, що провокує виникнення та посилення глобальної конкуренції, наслідки якої знаходять місце не лише в економічній, але й в політичній та інших сферах.

Яскравим прикладом глобальної конкуренції на сьогодні є ситуація між Україною та Польщею щодо «зернового» питання. 15 вересня 2023 р. сплив термін дії обмежувальних заходів, запроваджених Єврокомісією 2 травня 2023 р. щодо чотирьох категорій українського агроімпорту. На цей крок у Брюсселі пішли, щоби стабілізувати сільськогосподарські ринки Польщі, Угорщини, Румунії, Словаччини та Болгарії, що зіткнулися з напливом української агропродукції [2]. У 2021 році на ЄС припадало 27,7% агроекспорту з України, за результатами ж 2022-го показник зріс до 55,2%. Тільки в Польщі експорт з України зріс з 981 млн дол. до 2,6 млрд дол. [4]. В ситуації, коли аграрна сфера України у вирощуванні зерна переважає обсяги Польщі, та обсяги експорту зерна України знижують конкурентоспроможність польських аграріїв, Польща змушена використовувати політичні важелі впливу, а саме, блокування експорту українського зерна на своїх кордонах, зокрема, влада Польщі може заблокувати вступ України до Євросоюзу, якщо не вирішиться питання щодо заборони імпорту зерна. Ще одним гальмуючим важелем в описаній ситуації є повільний ветеринарний та фітосанітарний контроль, який є однією з перепон, яка гальмує нормальну роботу транспортно-логістичної галузі й завдає помітних збитків українській економіці. Через черги на кордоні транспортні компанії втрачають від 250 до 400 євро за добу на вантажівці [5]. Також економічним важелем впливу на дану ситуацію є те, що експорт зерна з України на сьогодні є вкрай логістично не вигідним, якщо аналізувати собівартість таких рейсів транспортними підприємствами, так як ціни на перевезення є аналогічними до перевезень іншої продукції, але створені на кордонах черги за своєю суттю є простим транспортних засобів та водіїв, що, в свою чергу, створює умови для відмови більшістю транспортних компаній здійснювати перевезення аграрної продукції.

Вищеописаний приклад показує, що при використанні окрім економічних важелів, інших, таких як політичні, інформаційні тощо, свою сутність в сучасному світі втрачає таке поняття як «конкуренція», на перше місце виступають поняття «глобалізація», «глобальна конкуренція». Підприємства вже не стільки конкурують між собою, скільки намагаються протистояти глобальним конкурентам та іншим чинникам, створеним міждержавною глобальною конкуренцією.

Питання глобалізації конкуренції слід розрізняти у двох аспектах: як глобалізацію конкуренції у сфері пропозиції, що виражається в інтеграції планування і співробітництві підприємств на світовому ринку, щоб протистояти іншим глобальним конкурентам; і глобалізація конкуренції шляхом гомогенізації попиту, що проявляється в безперервному зростанні кількості глобально діючих споживачів і збутових посередників, які підвищують попит на уніфіковану і стандартну продукцію [3].

В результаті вищеописаних чинників модифікуються й економічні процеси суб'єктів господарювання, якщо розглядати питання оптимізації логістичних процесів на підприємствах, що займаються, наприклад, перевезеннями, зокрема, експортом продукції. Фірми-перевізники шукають найбільш рентабельні варіанти рейсів і, відповідно, відмовляють в перевезенні тієї чи іншої продукції, яка знаходиться під впливом чинників глобальної конкуренції.

Серед основних функцій конкуренції сучасні дослідники виокремлюють наступні: регулюючу, контролюючу, об'єднувальну, функцію соціалізації прогресу та прибутку, стимулюючу інноваційну та адаптивну, зокрема, Т.І. Гончарук [1] поділяє їх на макро- та мікроекономічні. Такий поділ функцій конкуренції є досить чітким, так як глобальна конкуренція під впливом політичних та економічних чинників здійснює потужну регулюючу функцію щодо диференціації товарів та послуг, що експортуються/імпортуються, і, відповідно наслідком регулюючої функції виступає контролююча, за допомогою якої державами здійснюється контроль щодо цін на товари/послуги, кількість ресурсів та їх територіальний перерозподіл.

В результаті вищеописаного видно, що основними проблемами, з якими стикаються підприємства-перевізники, які є наслідками чинників глобальної конкуренції, є збільшення собівартості послуг з перевезення і, відповідно, зниження рентабельності послуг, втрата конкурентоспроможності при вимушеному підвищенні цін на послуги, вимушені простой транспорту та працівників тощо. Причини даних проблем мають місце на макро- рівні, на які окремий суб'єкт господарювання не має прямого впливу, і тому потребують нових вирішень та наукових досліджень в умовах сучасних викликів.

Література:

1. Гончарук Т.І. Конкуренція: сучасна економічна характеристика та особливості. Актуальні проблеми економіки. 2004. № 2. С. 130-146.
2. Експорт зерна: Польща може заблокувати вступ України до ЄС. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/news-zerno-polshcha-telus-vstup-yes-ukrayina/32597754.html> (дата звернення: 07.11.2023).
3. Єрохін С.А. Структурна трансформація національної економіки (теоретико-методологічний аспект): наукова монографія. К.: Видавництво "Світ Знань", 2002 р.
4. Українське зерно розбрату: чому Польща, Словаччина й Угорщина знову вдалися до ембарго. URL: <https://finance.ua/ua/goodtoknow/ukrainske-zerno-rozbratu> (дата звернення: 07.11.2023).
5. "Коридори солідарності": ветеринарний та фітосанітарний контроль перенесуть з кордону до портів. URL: <https://trans.info/ua/veteryarnyy-ta-fitosanitarnyy-kontrol-perenesut-z-kordonu-do-portiv-363019><https://trans.info/ua/veteryarnyy-ta-fitosanitarnyy-kontrol-perenesut-z-kordonu-do-portiv-363019> (дата звернення: 07.11.2023).